

Universitetskurs i Pediatriisk Endokrinologi 2006

Kurs nr.: **B-21978**

Pediatriisk endokrinologi

27.11 - 01.12.2006

- Godkjenninger:** Barnesykdommer Sentralt pediatriisk emne (O). Fysikalsk medisin og rehabilitering (6t). Nukleærmedisin (6t). Indremedisin. Endokrinologi. Infeksjonssykdommer. Medisinsk biokjemi. Øre-nese-halssykdommer (10t).
- Målgruppe:** Kurset er i første rekke beregnet på leger under utdanning i pediatri som et sentralt pediatriisk emne, men kan også være av interesse for indremedisinere under subspesialisering i endokrinologi.
- Læringsmål:** Kurset tar i første rekke sikte på å gi en oversikt over de viktigste endokrine sykdommer hos barn. Videre vil det bli lagt vekt på å formidle praktisk kunnskap om utredning og behandling.
- Kurskomite:** Robert Bjerknes (kursleder), Seksjon for pediatri, Institutt for klinisk medisin og Barneklubben, Haukeland Universitetssykehus. Pål Rasmus Njølstad og Petur Juliusson, samme sted.
- Arbeidsmåter:** Forelesninger. I tillegg vil det bli presentert mange kasuistikker.
- Kurssted:** Haukeland Universitetssykehus, Auditoriet, Barneklubben, Bergen
- Påmelding til:** Kontor for legers videre- og etterutdanning (Bergen), Universitetet i Bergen - Det medisinske fakultet, Postboks 7800, 5020 BERGEN.
- Påmelding E-post:** kurs.bergen@legeforeningen.no
- Påmeldingsfrist:** 13. september 2006
- Antall deltakere:** 50
- Antall kurstimer:** 35
- Kurslitteratur:** Det vil bli utarbeidet kursperm med sammendrag av forelesningene. En liste over oppslagslitteratur vil bli gjennomgått og delt ut.

Program

Mandag 27. november 2006

- 09.00** Orientering om kurset. Bjerknes.
09.10 Hormonmålinger: Analyseprinsipper og kvalitetskontroll. Ernst Lien, Hormonlaboratoriet, Haukeland Universitetssykehus.
09.45 Radiologisk billediagnostikk i pediatrik endokrinologi. Karen Rosendahl, Barneradiologisk seksjon, Haukeland Universitetssykehus.
10.25 Pause.

Vekst og vekstforstyrrelser

- 10.40** Normal vekst. Bjerknes.
11.10 Vekstretardasjon - utredning og prinsipper for behandling. Bjerknes.
11.55 Kasuistikker (vekst) ved kurskomiteen.
12.15 Lunsj.
13.15 Veksthormonmangel - utredning og prinsipper for behandling. Lars Krogvold, Barneklnikken, Ullevål Universitetssykehus.
14.00 Veksthormonbehandling ved ikke-klassisk veksthormonmangel. Juliusson.
14.20 Pause.
14.35 Hypopituitarisme - utredning og prinsipper for behandling. Svein Kolmannskog, Barneklnikken, St. Olavs Hospital.
15.15 Demonstrasjon av utstyr til veksthormonbehandling. A. Birkeland, Barneklnikken, Haukeland Universitetssykehus.
15.35 Slutt.

Tirsdag 28. november 2006

- 09.00** Kasuistikker (vekst: hypofysesvikt) ved kurskomiteen. Pubertet og pubertetsforstyrrelser
09.30 Normal pubertet. Dag Veimo, Barneavdelingen, Nordlandssykehuset.
10.05 Isolerte pubertetstegn (Prematur thelarache, prematur pubarche, isolerte menstruasjoner). Veimo.
10.35 Pause.
10.55 Pubertas praecox - utredning og prinsipper for behandling. Veimo.
11.45 Stor høyde. Per Vesterhus, Barneavdelingen, Sørlandet Sykehus.
12.15 Lunsj
13.15 Gynekomasti. Njølstad.
13.30 Sen pubertet og hypogonadisme. Juliusson.
14.15 Pause
14.35 Adipositas og adipositas-syndromer. Njølstad.
15.10 Kasuistikker (pubertetsforstyrrelser) ved kurskomiteen.
15.40 Slutt.

Onsdag 29. november 2006

Normal og patologisk seksuell differensiering

- 09.00** Normal seksuell differensiering. Bjerknes.
09.45 Adrenogenitale syndromer - klinikk, utredning og behandling. L. Hagenäs, Barnkliniken, Karolinska sjukhuset, Stockholm.
10.20 Pause
10.35 Andre årsaker til patologisk seksuell differensiering - klinikk, utredning og behandling. Bjerknes.
11.15 Kasuistikker (forstyrrelser i seksuell differensiering) ved kurskomiteen.
11.30 Sykdommer i binyrebarken (hyper- og hypofunksjoner). Hagenäs.
12.15 Lunsj.
13.15 Sykdommer i binyrebarken forts.
13.55 Pause.

- 14.10** Kirurgiske aspekter ved patologisk seksuell differensiering. Paul E. Gravem, Plastikkirurgisk avdeling, Haukeland Universitetssykehus.
- 14.50** Kasuistikker (binyrebarksykdommer) ved kurskomiteen.
- 15.20** Slutt.

Torsdag 30. november 2006

- 09.00** Hypoglykemi. Njølstad.
- 09.40** Feokromocytom og andre endokrine årsaker til hypertensjon. Damien Brackman, Barneklubben, Haukeland Universitetssykehus.
- 10.20** Pause.

Sykdommer i glandula thyroidea

- 10.40** Hva skal vi måle ved mistanke om thyroideasykdom? J. Jørgensen, Barneklubben, Rikshospitalet.
- 10.55** Hypothyreose - kongenitt og ervervet: omtale av neonatal screening. Jørgensen.
- 12.00** Lunsj.
- 13.00** Kasuistikker (blant annet thyroideasykdom) ved kurskomiteen.
- 13.30** Hyperthyreose. Juliusson.
- 14.00** Pause.

Regulering av osmolalitet

- 14.20** Normal osmoregulering. K. Gudmundsson, Decode, Reykjaavik.
- 14.50** Forstyrrelser i osmoreguleringen - inkludert omtale av diabetes insipidus, tørstedefekter og SIADH. Gudmundsson.
- 15.30** Kasuistikker (blant annet osmoregulering) ved kurskomiteen.
- 16.00** Slutt.

Fredag 01. desember 2006

Kalkstoffsiftet

- 09.00** Kasuistikker ved kurskomiteen.
- 09.30** Den normale endokrine regulering av kalkstoffsiftet. Trond Markestad, Barnepoliklinikken, Sykehuset Innlandet, Gjøvik.
- 10.10** Rakitter. Markestad.
- 10.50** Pause.
- 11.05** Sykdommer i glandula parathyroidea. Juliusson.
- 11.45** Kasuistikker (blant annet kalkstoffsiftet) ved kursledelsen.
- 12.15** Lunsj.
- 13.15** Praktisk DNA-diagnostikk i endokrinologi og syndromologi. Njølstad.
- 14.00** Tester til bruk i pediatrik endokrinologisk utredning. Bjerknes.
- 14.30** Kursevaluering.
- 15.00** Slutt.